

z Krajowego Programu. Gminny Program stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (art. 10 ust. 2 powołanej ustawy). Gminny Program uchwała Rada Gminy. (art. 10 ust. 3 tej ustawy).

W art. 11 ust. 1 cytowanej ustawy podano, że organ wykonawczy samorządu gminy sporządza raport z wykonania w danym roku Gminnego Programu i efektów ich realizacji, a następnie przedkłada go Radzie Gminy w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy raport. Następnie organ wykonawczy gminy sporządza na podstawie opracowanej przez Biuro (przyp. NIK – Krajowego Programu) ankiety, informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, wynikających z gminnego Programu, i przesyła ją do Biura, w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja (art. 11 ust. 2 tejże ustawy).

Badanie dokumentacji w tym zakresie wykazało m.in., że Gmina nie sporządziła, a następnie nie uchwaliła *Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii*. Nie stwierdzono, aby zgodnie z dyspozycją określoną w przywołanym wyżej przepisie sporządzono informację z podejmowanych w tym zakresie działań i przekazano ją do Biura Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

„Gmina nie opracowała programu profilaktycznego dot. narkomanii ze względu na zbyt krótki okres od momentu wprowadzenia ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ze względu na zbyt duży zakres obowiązków osoby odpowiedzialnej za realizację tego programu. Pomimo, że ustawa o zwalczaniu narkomanii weszła w życie dopiero w sierpniu 2005 roku Gmina już w latach wcześniejszych podejmowała działania związane ze zwalczaniem narkomanii wśród dzieci i młodzieży takie jak: happeningi, spektakle teatralne, pogadanki profilaktyczne o narkomanii, zakup programów zestawów profilaktycznych dla szkół pt. „Narkotykom Mówię Nie”.

[Dowód: akta kontroli str. 302-303]

Niezależnie od powyższego stwierdzono, że niektóre działania (zadania) związane z profilaktyką narkomanii zostały zapisane w *Programach Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2004 i 2005*. Zadania te oraz ich realizację opisano w rozdz. II pkt 2 niniejszego protokołu.

2.2. Z unormowań ustawy o pomocy społecznej (art. 10 ust. 2, art. 13 i art. 16) wynika, że do podstawowych zadań własnych gminy należy m.in. dożywianie dzieci, przy czym pomoc ta przyznawana dzieciom i młodzieży w okresie nauki w szkole może być realizowana w formie zakupu posiłków.

W załączniku nr 3 do statutu Gminy Różan - wykaz jednostek organizacyjnych (uchwała nr VI/29/2003 z dnia 6 marca 2003 r.) podano, że w Gminie funkcjonuje Ośrodek Pomocy Społecznej, który współpracuje z: Gminnym Ośrodkiem Upowszechniania Kultury, Zakładem Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Przedszkolem, Publiczną Szkołą Podstawową, Publicznym Gimnazjum.

[Dowód: akta kontroli str. 232]

Na podstawie dokumentacji Ośrodka Pomocy Społecznej w Różaniu ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gmina udzielała pomocy materialnej uczniom,

w formie dożywiania (bezpłatne obiady w stołówce szkolnej). Pomoc ta była przyznawana na wniosek rodziny, mającej niskie kryterium dochodowe na osobę. Działania Ośrodka Pomocy Społecznej były realizowane w porozumieniu z poszczególnymi szkołami oraz na podstawie rozeznania środowiska dokonywanego przez pracowników socjalnych. Wybrane dane z tego zakresu zestawiono w tabeli poniżej:

Tabela nr 7

Lata szkolne	Liczba uczniów Ogółem	Liczba uczniów objętych dożywianiem	Wartość świadczonej pomocy [w zł]	% [3 : 2]
1.	2.	3.	4.	5.
2004/2005	561	372	70.000	66,31
2005/2006	548	325	159.811	59,30
Razem:	1109	697	229.811	-

Udzielając wyjaśnień w sprawie Czy w Gminie występowały udokumentowane przypadki potrzeby wypłaty zasiłków losowych dla dzieci i młodzieży i jaka była skala tego zjawiska Burmistrz Gminy stwierdził, że: „ z uwagi na brak złożonych wniosków do Gminy i OPS nie było wypłacanych zasiłków losowych dla dzieci i młodzieży”

[Dowód: akta kontroli str. 337b]

I tak, w roku szkolnym 2004/2005 na 561 uczniów uczęszczających do nadzorowanych przez Gminę szkół dożywianiem objęto 372 uczniów tj. 66,31% ogółu uczniów uczęszczających do szkół prowadzonych przez Gminę w tym roku. W roku szkolnym 2005/2006 było to odpowiednio: 325 uczniów i 59,30 %. Wartość pomocy świadczonej przez Gminę w tym zakresie wynosiła - 229.811 zł.

Nie stwierdzono, aby w latach 2004-2006 (I półrocze) Gmina korzystała ze środków pochodzących z rezerw celowych budżetu państwa, na realizację programu ograniczania ubóstwa wśród dzieci i młodzieży.

[Dowód: akta kontroli str. 22]

3. W myśl zapisów § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 11 grudnia 2002 r. (Dz. U. Nr 5, poz. 46) do zadań publicznych poradni psychologiczno - pedagogicznych należy m.in. wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, efektywności uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów oraz innych umiejętności z zakresu komunikacji społecznej. Natomiast poradnie specjalistyczne prowadzą działalność ukierunkowaną na specyficzny, jednorodny charakter problemów, z uwzględnieniem potrzeb środowiska np. na profilaktykę problemową, w tym profilaktykę uzależnień dzieci i młodzieży (§ 1 ust. 3 pkt 6 powołanego rozporządzenia).

Nie stwierdzono, aby w dokumentacji znajdowały się dokumenty potwierdzające współpracę Gminy z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi w zakresie będącym przedmiotem kontroli.

Na pytanie, czy Gmina współpracowała w okresie objętym kontrolą z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi w zakresie przeciwdziałania zjawiskom patologii, w tym np.: w ustaleniu diagnozy problemów społecznych środowiska; tworzeniu i realizacji lokalnych programów profilaktyki; eksperckiego udziału w naradach, komisjach, sesjach samorządowych; funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych (tzw. lokalnych koalicji), zajmujących się kompleksowo pomocą w środowisku lokalnym (np. spełniania przez poradnie w środowisku lokalnym roli animatora

różnych form pomocy psychologiczno – pedagogicznej), a jeżeli nie to dlaczego gmina nie korzystała z takiej możliwości, Pani Wiesława Olkowska wyjaśniła, co następuje:

„Działania Gminy w latach 2004-2006 (I półrocze) skupiały się głównie na działalności profilaktycznej”

[Dowód: akta kontroli str. 304]

Z informacji uzyskanych od Kierownika Posterunku Policji w Różanie st. asp. Jerzego Długotłęckiego wynikało m.in., że:

- w 2004 roku

Łącznie ujawniono 20 czynów karalnych popełnionych przez 7 nieletnich sprawców – uczniów Publicznego Gimnazjum w Różanie. W stosunku do tych nieletnich Posterunek przeprowadził 6 postępowań przygotowawczych przeciwko nieletnim sprawcom czynów karalnych:

- o przestępstwo z art. 278 § 1 Kodeksu Karnego (kk), tj. kradzież mienia,
- o przestępstwo z art. 157 § 1 kk., tj. uszkodzenie ciała,
- o przestępstwo z art. 190 kk., tj. groźba karalna,
- o przestępstwo z art. 200 kk., tj. doprowadzenie małoletniego poniżej 15 roku życia do poddania się innej czynności seksualnej,
- o przestępstwo z art. 158 § 1 kk., tj. pobicie,
- o przestępstwo z art. 288 kk., tj. uszkodzenie mienia.

W ramach działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży szkolnej dzielnicowy rejonu Gminy Różan przeprowadził 35 pogadań w szkołach prowadzonych przez Gminę oraz sporządził 26 (4,6% wszystkich uczniów uczęszczających do tych szkół) wystąpień do rodziców oraz 5 wystąpień do dyrekcji szkół na niewłaściwe (w tym również patologiczne) zachowanie nieletnich.

W 2004 r. nie odnotowano przypadków handlu np. narkotykami wśród dzieci i młodzieży szkolnej, pomimo prowadzonego przez policję rozpoznania oraz 2 – krotnej kontroli budynków szkół podczas zajęć przy użyciu psa przeszkolonego do ujawniania narkotyków z Komendy Powiatowej Policji w Przasnyszu.

- w 2005 roku

Posterunek Policji w Różanie przeprowadził 3 postępowania przygotowawcze przeciwko nieletnim sprawcom czynów karalnych o przestępstwa:

- z art. 278 kk., tj. kradzież mienia,
- z art. 288 kk., tj. uszkodzenie mienia,
- z art. 157 § 1 kk., tj. uszkodzenie ciała

Łącznie ujawniono 3 czyny karalne popełnione przez nieletnich sprawców. Akta postępowań w powyższych sprawach skierowano do Sądu Rodzinnego w Przasnyszu.

W ramach działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży dzielnicowy

przeprowadził 28 spotkań w podległych szkołach, sporządził 11 wystąpień do rodziców oraz 8 wystąpień do dyrekcji szkół na niewłaściwe (w tym patologiczne) zachowanie nieletnich.

Podobnie jak to miało miejsce w roku ubiegłym, w 2005 r. nie odnotowano przypadków zarówno zażywania jak i handlu narkotykami wśród nieletnich. Policja jeden raz użyła psa przeszkolonego do wykrywania narkotyków w budynkach szkół prowadzonych przez Gminę, a także sprawdziła stan uczniów przy użyciu testerów narkotykowych typu DRUGWIPE II, oraz DRUGWIPE 5 VIIP zakupionych z funduszy Gminy Różan.

- w 2006 r. (I półrocze)

Do 30 czerwca br. Posterunek Policji w Róźnie przeprowadził jedno postępowanie przygotowawcze przeciwko jednemu nieletniemu sprawcy czynu karalnego o przestępstwo z art. 157 § 2 kk., tj. uszkodzenie ciała. Akta w powyższej sprawie przekazano do Sądu Rodzinnego w Przasnyszu.

Dzielnicowy rejonu Gminy Różan – w ramach działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży przeprowadził 10 spotkań w szkołach prowadzonych przez Gminę.

Ponadto dzięki finansowemu wsparciu Urzędu Gminy Różan policja przeprowadziła program pt. „Bezpieczna Szkoła” nagradzając nagrodami rzeczowymi wyróżniających się w czasie jego realizacji uczestników.

Podobnie jak to miało miejsce w latach 2004-2005 również w I półroczu 2006 r. policja nie ujawniła żadnego przypadku handlu oraz zażywania narkotyków przez nieletnich uczęszczających do szkół prowadzonych przez Gminę.

W wyjaśnieniu sporządzonym przez Posterunek Policji w Róźnie na potrzeby niniejszej kontroli podano m.in., że:

„Posterunek Policji w Róźnie współpracuje z władzami Urzędu Gminy w Róźnie w zakresie bezpieczeństwa ładu i porządku na terenie Gminy. Temat ten jest poruszany podczas Sesji Rady Gminy, w których uczestniczy kierownik tutejszego Posterunku Policji i na bieżąco omawiany jest przedmiotowy temat. Biorąc pod uwagę dane statystyczne (przyp. NIK – za lata 2004-2006 I półrocze), stwierdzić należy (...), że na terenie Gminy Różan następuje znaczny spadek ujawnionych przypadków przestępczości oraz demoralizacji wśród nieletnich”

[Dowód: akta kontroli str. 297-300]

III. Kontrolowanie przez Gminę obowiązku szkolnego i nauki przez dzieci i młodzież oraz działania podejmowane w przypadkach nie realizowania przez rodziców i prawnych opiekunów nieletnich powinności związanych z zapewnieniem regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne.

Przepis art. 19 ust. 2 ustawy o systemie oświaty - nakazuje organom gmin prowadzącym ewidencję ludności przesyłanie dyrektorom szkół aktualnych informacji o stanie i zmianach w ewidencji dzieci i młodzieży w wieku 3-18 lat – nakłada na gminę obowiązek o charakterze ciągłym (stałego oraz bieżącego informowania dyrektorów szkół w określonych sprawach). Terminowe oraz rzetelne przekazywanie